

**TÖMEGES MIGRÁCIÓS ÁRAMLATOK
VÁRHATÓK A FÖLDKÖZI-TENGER
IRÁNYÁBÓL: FÓKUSZBAN
EGYIPTOM MIGRÁCIÓS HELYZETE**

Migrációkutató Intézet

**Gyorselemzések
Tárik Meszár**

2022/24

2022.12.19.

Gyorselemzések 2022/24

**TÖMEGES MIGRÁCIÓS ÁRAMLATOK VÁRHATÓK A FÖLDKÖZI-TENGER
IRÁNYÁBÓL: FÓKUSZBAN EGYIPTOM MIGRÁCIÓS HELYZETE**

A Migrációkutató Intézet legújabb gyorselemzésében Egyiptom migrációs vonatkozásai, valamint érintőlegesen szociális és gazdasági helyzete kerül bemutatásra. Az afrikai arab ország a migrációt tekintve több szempontból is fontos tényező, mivel cél- és kibocsátó ország, valamint ún. kapuőr is egyben. Amellett, hogy az országból való elvándorlás folyamatos, Egyiptom sok külföldinek szolgál ideiglenes vagy végleges otthonként. Emellett az ország hatóságai aktívan közreműködnek az Európába irányuló illegális migráció megfékezésében. Az elemzésben megvizsgáljuk, hogy mely tényezők alakítják az Egyiptomból való kivándorlási tendenciákat, mely országokból vándorolnak be az észak-afrikai államba, mi jellemzi a kormány migrációhoz való hozzáállását és milyen intézkedéseket vezettek be az embercsempész bűnszervezetek tevékenységének visszaszorítására. Az egyiptomi helyzet feltárása időszerű és aktuális, mivel az úgynevezett közép-mediterrán migrációs útvonalon egyre nagyobb forgalom tapasztalható, annak ellenére, hogy a halálesetek száma is riasztóan növekszik.

Kivándorlás Egyiptomból

Egyiptom történelmileg migránsokat kibocsátó országnak tekinthető, és korábban az egyiptomiak többsége a tágabb arab régióba emigrált. Ezt egyfajta munkaerő-kivándorlásnak is tekinthetjük, amelynek története két szakaszra osztható: az elsőben a magasan képzett egyiptomiak vándoroltak ki az arab világ más országaiba a 19. század során illetve a 20. század elején, a második szakaszban pedig az 1970-es évek elejétől kezdődően az alacsony és közepesen képzett munkaerő áramlott Líbiába, Irakba és az Öböl-menti Együttműködési Tanács¹ (ÖET) olajtermelő országaiba.²

Ami a jelenkort illeti, a világ különböző országaiban élő egyiptomi diaszpórák összlétszáma eléri a 9,5 millió főt.³ A legtöbb egyiptomi Szaúd-Arábiában él (kb. 2,9 millió), majd az Egyesült Államokban (kb. 918 000) és az

¹ Az ÖET országai: Bahrein, Egyesült Arab Emírátsok, Katar, Kuvait, Omán és Szaúd-Arábia.

² TSOURAPAS 2018.

³ Ez a szám különböző becsléseken alapul és magában foglalja a legálisan és illegálisan érkezett egyiptomiakat is. Lásd: ZYADDA 2021; CAPMAS 2019; YOUNG 2017.

Gyorselemzések 2022/24

Egyesült Arab Emirátusokban (750 000 fő). Európában Olaszország bír a legnagyobb egyiptomi diaszpórával (kb. 560 000 fő).⁴

1. táblázat Egyiptomi diaszpórák és létszámuk a világban

Ország	Egyiptomiak száma (fő)
Szaúd-Arábia	2,9 millió
Egyesült Államok	918 000
Egyesült Arab Emirátusok	750 000
Olaszország	560 000
Kuvait	500 000
Szudán	500 000
Katar	230 000
Líbia	118 000
Kanada	99 000
Palesztin Autonóm Területek	57 000
Omán	56 000
Libanon	40 000
Dél-afrikai Köztársaság	40 000
Egyesült Királyság	39 000

Forrás: ZYADDA 2021; CAPMAS 2019; YOUM7 2017; ALMUHEET 2022; OFFICE FOR NATIONAL STATISTICS 2020; TALAAT 2022; Saját összeállítás.

⁴ ZYADDA 2021; CAPMAS 2019; YOUM7 2017; ALMUHEET 2022; TALAAT 2022.

Gyorselemzések 2022/24

Az Európai Bizottság egy nemrégiben közzétett jelentése szerint a regionális instabilitás, az éghajlatváltozás, a demográfiai változások és a csökkenő gazdasági lehetőségek miatt az országban közép- és hosszú távon valószínűleg tömeges migrációs ki- és beáramlások várhatók.⁵ Egyiptom gazdasága korántsem teljesít jól, ami miatt számítani lehet arra, hogy a jobb élet reményében az afrikai arab ország egyre több állampolgára fogja elhagyni a szülőföldjét. Egyiptom évek óta elhúzódó gazdasági válságtól szenved, amelyből nem tud kilábalni. 2016-ban Egyiptom 12 milliárd dolláros kölcsönt kapott a Nemzetközi Valutaalaptól (IMF), amely egy sor megszorító intézkedés végrehajtását követelte, és a 102 millió egyiptomi lakos csaknem egyharmadát szegénységbe taszította. A gazdaság idén februárban súlyos ütést kapott az ukrajnai orosz inváziót követően. Tudvalevő, hogy Egyiptom a világ egyik legnagyobb búzaimportőre, és behozott gabonájának több mint 80%-a Oroszországból és Ukrajnából származik, azonban az ellátási láncokban jelentős fennakadások álltak be a konfliktus kirobbanását követően.⁶

Mindezek mellett a háború tovább mélyítette Egyiptom gazdasági gondjait, ami a kenyér és az olaj árának drasztikus emelkedését eredményezte. Mindez súlyosbította a meglévő stressztényezőket. Közvetlenül az orosz inváziót követően a búza ára csaknem 50%-kal emelkedett Egyiptomban, és a drágulás, a hiány, valamint az infláció miatt sokan küzdenek azért, hogy az alapvető élelmiszereket be tudják szerezni.⁷

Ami napjainkban az egyiptomiak úti céljait illeti, 2022 első felében több mint 4 150 egyiptomi érkezett Olaszország partjaira, közel négyszer annyi, mint 2021 azonos időszakában. Az idén Olaszországba érkező bevándorlók közül ma az egyiptomiak alkotják a legnagyobb csoportot, az összes érkező közül körülbelül minden ötödik egyiptomi állampolgár.⁸

Az ún. közép-mediterrán útvonal

2022 márciusában az EU+ országokban⁹ menedékkjogot kérő egyiptomi állampolgárok száma 2014 óta elérte a legmagasabb szintet (1 400 fő). Ezen egyiptomiak túlnyomó része először nyújtott be menedékkjogi kérelmet. 2022

⁵ INFO MIGRANTS ARABIC 2022.

⁶ TALAAT 2022;

⁷ TALAAT 2022.

⁸ TALAAT 2022.

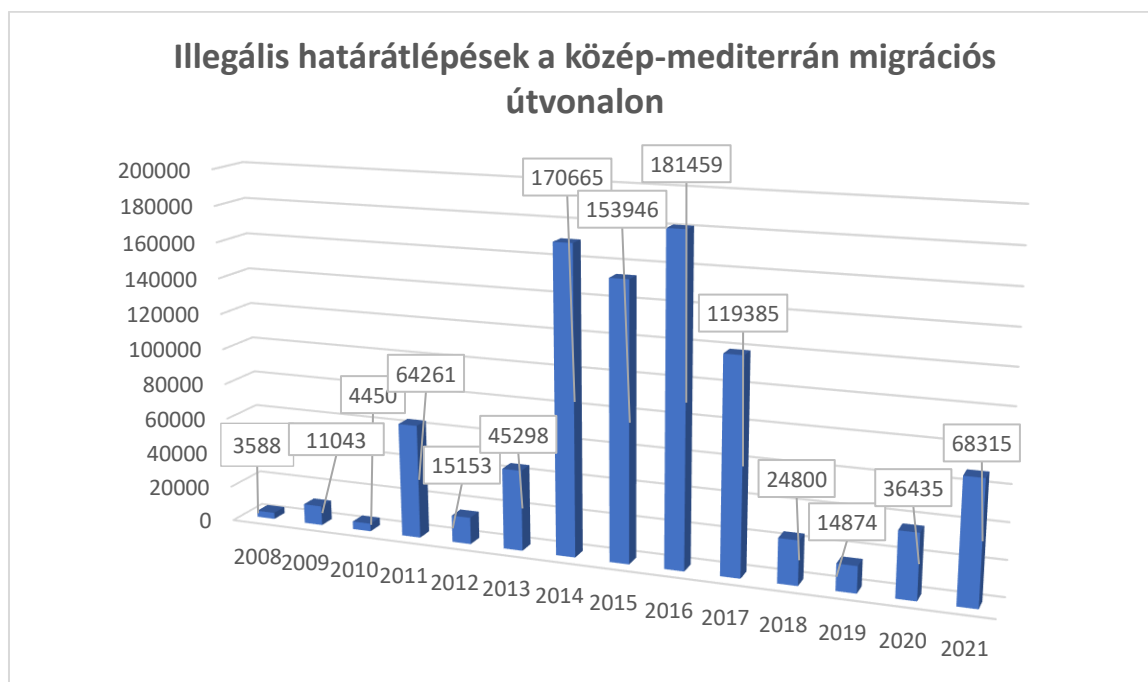
⁹ Az Európai Unió tagállamai és a társult országok. Lásd: EOSC 2021.

Gyorselemzések 2022/24

első negyedévében az egyiptomi állampolgárokra vonatkozó elsőfokú határozatok 24%-a volt pozitív, és ezen döntésekben túlnyomórészt a kérelmezők ideiglenes védelméről határoztak.¹⁰

Az egyiptomi állampolgárok többsége, akik illegálisan lépnek be az EU területére, a közép-mediterrán útvonalon érkezik hajóval Olaszországba. Azonban azt fontos tudni, hogy ezen vízi útvonalon az Európába hajóval történő utazás továbbra is jelentős kockázatot jelent a bevándorlók életére és egészségére nézve, ugyanis a Földközi-tengeren bekövetkezett halálesetek és eltűnések többsége is itt történik. Emellett a legtöbb egyiptomi állampolgárt Olaszországba szállító hajó Líbiából indul. Ennek oka, hogy Egyiptom 2016 óta szigorúan lép fel a saját partjait elhagyó irreguláris migránshajókkal szemben, ami miatt csak nagyon kevesen hagyták el az egyiptomi partokat az elmúlt hat évben.

1. ábra Az illegális határátlépések alakulása a közép-mediterrán migrációs útvonalon 2008 és 2021 között

Forrás: FRONTEX 2022; Saját összeállítás

Menekültek és bevándorlók Egyiptomban

¹⁰ EUAA 2022.

Gyorselemzések 2022/24

Ahogy korábban már említettük, nemcsak az országból való elvándorlás, hanem az Egyiptomba történő bevándorlás is jelentős. Az afrikai arab állam területén jelenleg 288 173 regisztrált menekült és menedékkérő tartózkodik csaknem 60 származási országból.¹¹ A legtöbb menekült és menedékkérő Nagy-Kairó városi területein és az északi parton tartózkodik.¹²

Emellett az országban élő nem egyiptomiak számát tekintve csak becslések vannak. A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) szerint az Egyiptomban tartózkodó migránsok és menekültek száma 2022-ben elérte a 9 millió főt (ez az egyiptomi lakosság 8,7%-ának felel meg).¹³

2. táblázat Az Egyiptomban regisztrált menekültek nemzetiségi eloszlása

Származási ország	Regisztrált menekültek száma
Szíria	144 000
Szudán	58 000
Eritrea	23 000
Dél-Szudán	22 000
Etiópia	16 000
Más	26 000

Forrás: EUROPEAN COMMISSION; saját összeállítás

EU-egyiptomi megállapodás

A közelmúltban az EU kairói delegációja közölte, hogy az Európai Unió megállapodást írt alá Egyiptommal egy 80 millió eurós határigazgatási program első szakaszáról, aminek elsődleges motiválója, hogy egyre növekszik az egyiptomiak Európába irányuló migrációja.¹⁴ A projekt célja, hogy segítse az egyiptomi határőrséget az illegális migráció és az embercsempészet visszaszorításában a határ mentén, valamint olyan megfigyelőberendezések

¹¹ UNHCR 2022.

¹² UNHCR 2022.

¹³ IOM 2022.

¹⁴ LEWIS 2022.

Gyorselemzések 2022/24

beszerzését írja elő, mint a kutató- és mentőhajók, a hőkamerák és a műholdas helymeghatározó rendszerek – derül ki az EU által közzétett dokumentumból.¹⁵

Egyiptom aktívan közreműködik az illegális migráció megfékezésében, ami az embercsempész-bűnszervezetek felszámolására irányuló törekvések kiterjesztésében mutatkozik meg. Az Egyiptom északi partjairól Európába irányuló illegális migráció 2016 vége óta meredeken csökken, de diplomaták szerint éppen emiatt az egyiptomiak migrációja az Egyiptom és Líbia közötti hatalmas sivatagi határon és Líbia földközi-tengeri partvidékéről Európába egyre növekszik. Az Európai Bizottság egy jelentése szerint 2021-ben több mint 26 500 egyiptomit tartóztattak le a líbiai határon.¹⁶ Ennek tudatában kijelenthető, hogy a szigorú egyiptomi határőrizet nem számolja fel a térség illegális migrációs áramlásait, hanem csak csökkenti annak volumenét, illetve nyugati irányba tolja el a problémát¹⁷.

Emellett 2022-ben az Európai Unió 4,7 millió euróval segítette a legkiszolgáltatottabb egyiptomi menekülteket és menedékkérőket. Az EU humanitárius finanszírozása három fő ágazatot fed le: oktatás, alapvető szükségletek és védelem.¹⁸

Egyiptomban az összes menekült és menedékkérő körülbelül 38%-a gyermek. A közelmúltban érkezők között meredeken emelkedett a kísérő nélküli kiskorúak és az elszakított gyermekek száma. Az EU támogatja a minőségi formális és nem formális oktatáshoz való hozzáférést biztosító tevékenységeket a menekült gyermekek számára. Arra törekszik, hogy csökkentse a meglévő oktatási akadályokat, legyen szó tudományos, pénzügyi, intézményi

¹⁵ LEWIS 2022.

¹⁶ INFO MIGRANTS ARABIC 2022.

¹⁷ A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) által közzétett adatok szerint 2021 decembere és 2022 januárja között 117 156 egyiptomi bevándorló tartózkodott Líbiában, és az egyiptomi állampolgárok a második legnagyobb migráns népesség az országban, ugyanis a teljes bevándorló populáció 18 %-át teszik ki. Legfőképpen azért alakult ki ez a szituáció, mert a bevándorlók közül sokan Líbián keresztül haladnak Európa felé. Ez hozzájárult a csempész- és embercsempész-hálózatok líbiai megjelenéséhez. 2017 februárjában az EU vezetői új intézkedésekről állapodtak meg az ezen az útvonalon történő szabálytalan érkezések csökkentésére. Elkötelezték magukat a Líbiával való együttműködés fokozása és a migráncsempészek elleni küzdelem mellett. Ezzel szemben az Amnesty International az év elején egy olyan jelentést tett közzé, amelyben kifejtette, hogy az EU tevékenysége kontraproduktív. Leírták, hogy az elmúlt öt évben a tengeren elfogott és Líbiába visszazállított személyek száma meghaladta a 82 000-et, továbbá, hogy a Líbiába visszatért férfiakat, nőket és gyermekeket esetenként kínzás, kegyetlen és embertelen fogvatartási körülmények, nemi erőszak és szexuális erőszak, zsarolás, kényszermunka és gyilkosságok várják. Lásd: EUROPEAN COUNCIL 2022; AMNESTY INTERNATIONAL 2022; EUAA 2022.

¹⁸ EUROPEAN COMMISSION 2022.

Gyorselemzések 2022/24

vagy társadalmi akadályokról. Mindezek mellett készpénzt is biztosít az akut kiszolgáltatottságban lévő menekültek alapvető szükségleteinek fedezésére.¹⁹

Mindezekon túl az Európai Bizottság 100 millió eurós humanitárius segítséget nyújt a Covid-19 elleni oltási kampány elindításának támogatására a kritikus humanitárius szükségletekkel és törekeny egészségügyi rendszerekkel küzdő afrikai országokban. Ebből a 2021–22-es időszakra vonatkozó finanszírozásból 1 millió eurót az egyiptomi menekültek és kiszolgáltatott menekültek oltási kampányainak támogatására fordítottak.²⁰

Összegzés

Láthattuk, hogy Egyiptomnak a migrációhoz fűződő viszonya többrétű, mivel kibocsátó ország révén állampolgárainak tízezrei hagyják el az arab országot, de ettől függetlenül sok szíriai és afrikai menekültnek szolgál ideiglenes vagy éppen végleges otthonaként. Emellett kiemelendő az Európai Unióval kötött egyezsége, amely révén sikeresen vissza tudta szorítani az Európa felé irányuló illegális migrációt, habár a probléma nem oldódott meg végérvényesen. Ahogy az Európai Bizottság jelentéséből is kiderül, Egyiptom még hosszú ideig migránsokat kibocsátó országgént fog funkcionálni, ha nem lesz képes kríziseinek kezelésére, valamint gazdasági hanyatlásának enyhítésére. Emellett az európai országoknak nemcsak Egyiptomra, hanem Líbiára és más észak-afrikai arab országokra is figyelniük kell, mert a térség illegális migrációjának java része nem az előbbiben szerveződik. Az Európai Unió külső határainak védelme csak akkor szavatolható, ha hatékony és hosszú távú kooperációt lesznek képesek kialakítani és fenttartani a régió arab államaival.

---

¹⁹ EUROPEAN COMMISSION 2022.

²⁰ EUROPEAN COMMISSION 2022.

Gyorselemzések 2022/24

Felhasznált források:

ALMUHEET (2022): كم عدد المصريين في إيطاليا [Hány egyiptomi él Olaszországban?] Almuheet, 2022. október 20.
Forrás: <https://www.almuheet.net/post/123456> (Megtekintve: 2022.12.13.)

AMNESTY INTERNATIONAL (2022): *Libya/EU: Conditions remain 'hellish' as EU marks 5 years of cooperation agreements.*
Amnesty International, 2022. január 31. Forrás: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/01/libya-eu-conditions-remain-hellish-as-eu-marks-5-years-of-cooperation-agreements/> (Megtekintve: 2022.12.13.)

CAPMAS (2019): *Egypt statistics.* Capmas, 2019. Forrás: https://www.capmas.gov.eg/Pages/ShowPDF.aspx?page_id=+%2fAdmin%2fPages+Files%2f2017109143840cns.pdf (Megtekintve: 2022.12.12.)

EOSC (2021): *EU+ Countries.* European Open Science Cloud, 2021. Forrás: <https://eosc-portal.eu/policy/EU-Countries> (Megtekintve: 2022.12.11.)

EUAA (2022): *Egypt as a Country of Origin.* European Union Agency for Asylum, 2022. július. Forrás: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2022-08/2022_07_MDR_Egypt_Origin_EN.pdf
(Megtekintve: 2022.12.11.)

EUROPEAN COMMISSION (2022): *Egypt. Factsheet.* Forrás: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/where/middle-east/egypt_en (Megtekintve: 2022.12.11.)

EUROPEAN COUNCIL (2022): *Migration flows in the Central Mediterranean route.* Council of the European Union, 2022. augusztus 31. Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/central-mediterranean-route/> (Megtekintve: 2022.12.12.)

FRONTEX (2022): *Migratory Routes. Central Mediterranean Route.* Forrás: <https://frontex.europa.eu/we-know/migratory-routes/central-mediterranean-route/> (Megtekintve: 2022.12.11.)

Gyorselemzések 2022/24

INFO MIGRANTS ARABIC (2022): أزمة الهجرة.. الاتحاد الأوروبي يمول اتفاقا لمراقبة حدود مصر [Bevándorlási válság: az EU egy paktumot finanszíroz Egyiptom határainak megfigyelésére]. Info Migrants, 2022. október 31. Forrás: <https://tinyurl.com/33f58efk> (Megtekintve: 2022.12.12.)

IOM (2022): *IOM Egypt estimates the current number of international migrants living in Egypt to 9 million people originating from 133 countries.* International Organization for Migration, 2022. augusztus 07. Forrás: <https://egypt.iom.int/news/iom-egypt-estimates-current-number-international-migrants-living-egypt-9-million-people-originating-133-countries> (Megtekintve: 2022.12.07.)

LEWIS, Adrian (2022): *EU funds border control deal in Egypt with migration via Libya on rise.* Reuters, 2022. október 31. Forrás: <https://www.reuters.com/world/eu-funds-border-control-deal-egypt-with-migration-via-libya-rise-2022-10-30/> (Megtekintve: 2022.12.12.)

Office for National Statistics (2020): *Overseas-born population in the United Kingdom, excluding some residents in communal establishments, by sex, by country of birth, January 2019 to December 2019.* Forrás: <https://www.ons.gov.uk/file?uri=%2fpeoplepopulationandcommunity%2fpopulationandmigration%2finternationalmigration%2fdatasets%2fpopulationoftheunitedkingdombycountryofbirthandnationality%2fjanuary2019todecember2019/populationbycountryofbirthandnationalityjan19todec1919052020143312.xls> (Megtekintve: 2022.12.13.)

TALAAT, Nadine (2022): *Why are more Egyptians taking to the Mediterranean?* The New Arab, 2022. október 05. Forrás: <https://www.newarab.com/analysis/why-are-more-egyptians-taking-mediterranean> (Megtekintve: 2022.12.11.)

TSOURAPAS, Gerasimos (2018): *Egypt: Migration and Diaspora Politics in an Emerging Transit Country.* MPI, 2018. augusztus 08. Forrás: <https://www.migrationpolicy.org/article/egypt-migration-and-diaspora-politics-emerging-transit-country> (Megtekintve: 2022.12.12.)

UNHCR (2022): *Egypt.* The UN Refugee Agency, 2022. október. Forrás: <https://www.unhcr.org/eg/wp-content/uploads/sites/36/2022/11/Egypt-Factsheet-October-2022.pdf> (Megtekintve: 2022.12.11.)

Gyorselemzések 2022/24

YOUM7 (2017): جهاز الإحصاء: تعداد المصريين في الولايات المتحدة 918 ألف نسمة [Népszámlálási Hatóság: az egyiptomiak száma eléri a 918 000-et az Egyesült Államokban]. Youm7, 2017. szeptember 30. Forrás: <https://tinyurl.com/mpxv5z4k> (Megtekintve: 2022.12.13.)

ZYADDA (2021): كم عدد المصريين في السعودية 2022 [Hány egyiptomi él Szaúd-Arábiában 2022-ben?]. Zyadda, 2021. augusztus 10. Forrás: <https://www.zyadda.com/how-many-egyptians-in-saudi-arabia-2021/> (Megtekintve: 2022.12.13.)

Gyorselemzések 2022/24

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155.

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Tárik Mészár, 2022

© Migrációkutató Intézet, 2022

Sorszám: 2022/24